

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ДВНЗ «ПРИКАРПАТСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ВАСИЛЯ СТЕФАНИКА»**

Економічний факультет

Кафедра теоретичної і прикладної економіки

**СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
НОРМАТИВНО-ПРАВОВЕ РЕГУЛЮВАННЯ ПІДПРИЄМНИЦЬКИХ,
ТОРГОВЕЛЬНИХ ТА БІРЖОВИХ СТРУКТУР**

Освітня програма Підприємництво, торгівля та біржова діяльність

Спеціальність 076 "Підприємництво, торгівля та біржова діяльність"

Галузь 07 "Управління та адміністрування"

Затверджено на засіданні кафедри
Протокол № 1 від 29 серпня 2019 р.

ЗМІСТ

1. Загальна інформація
2. Анотація до курсу
3. Мета та цілі курсу
4. Результати навчання (компетентності)
5. Організація навчання курсу
6. Система оцінювання курсу
7. Політика курсу
8. Рекомендована література

1. Загальна інформація	
Назва дисципліни	Нормативно-правове регулювання підприємницьких, торговельних та біржових структур
Викладач (-і)	Ціжма Юрій Іванович, доц., к.е.н., доц. теоретичної і прикладної економіки
Контактний телефон викладача	+380660764931
E-mail викладача	yurii.tsizhma@pnu.edu.ua
Формат дисципліни	Очний, заочний
Обсяг дисципліни	3 кредитів ЄКТС, 90 год.
Посилання на сайт дистанційного навчання	http://www.d-learn.pu.if.ua
Консультації	Консультації проводяться відповідно до Графіку консультацій, розміщеному на інформаційному стенді та сайті кафедри https://ktipe.pnu.edu.ua/графік-проведення-консультацій/ .
2. Анотація до навчальної дисципліни	
<p>Нормативно-правове регулювання підприємницьких, торговельних та біржових структур – це дисципліна, що вивчає і розкриває нормативно-правові аспекти функціонування сучасних торговельних, біржових та інших підприємницьких структур.</p> <p>Предмет нормативно-правового регулювання підприємницьких, торговельних та біржових структур – нормативно-правова база, що регулює функціонування підприємницьких, торговельних та біржових структур.</p> <p>Об’єкт дослідження нормативно-правового регулювання підприємницьких, торговельних та біржових структур – діяльність підприємницьких, торговельних та біржових структур з метою дотримання верховенства права.</p> <p>Програма навчальної дисципліни складається з таких змістових модулів:</p> <p>Змістовий модуль 1. Загальні засади нормативно-правового регулювання підприємницьких, торговельних та біржових структур.</p> <p>Змістовий модуль 2. Особливості нормативно-правового регулювання підприємницьких, торговельних та біржових структур.</p> <p>Змістовий модуль 3. Нормативно-правове регулювання господарських зобов’язань та безпеки підприємства</p>	
3. Мета та цілі навчальної дисципліни	
<p>Метою викладання навчальної дисципліни “Нормативно-правове регулювання підприємницьких, торговельних та біржових структур” є набуття знань, які необхідні в умовах переходу економіки України до розвитку ринкових відносин, створення правового забезпечення ринкових реформ та належних умов для функціонування суб’єктів господарських відносин, всебічний розвиток виробництва, підприємництва, здорової конкуренції, впровадженню в життя економічних ініціатив громадян та їх об’єднань.</p> <p>1.2. Основними завданнями вивчення дисципліни “Нормативно-правове регулювання підприємницьких, торговельних та біржових структур” є поглиблене вивчення господарського законодавства України та використання отриманих теоретичних і практичних знань у господарській діяльності, які необхідні для регулювання відносин з організації та здійснення господарської діяльності в умовах ринкової економіки, вміти визначати правовий статус суб’єктів господарювання, правовий режим їх майна, вирішувати актуальні питання щодо регулювання конкуренції, питань, пов’язаних з захистом прав суб’єктів господарювання.</p> <p>1.3. Цілі навчальної дисципліни згідно з вимогами освітньої програми:</p> <p>1. Студент повинен знати:</p> <p>1.1. Нормативно-правові акти, що регулюють відносини в області забезпечення функціонування підприємницьких, торговельних та біржових структур.</p> <p>1.2. Поняття, види, підстави виникнення господарських зобов’язань, а також забезпечення їх виконання.</p> <p>1.3. Правовий статус учасників господарських відносин.</p>	

1.4. Основні засади майнових відносин у сфері господарювання.

1.5. Поняття, ознаки, функції та види господарських договорів та господарсько-правової відповідальності.

1.6. Засади господарського процесу, структуру господарських судів, їх компетенцію, підвідомчість і підсудність господарських спорів, стадії й порядок вирішення господарських спорів і виконання рішень, ухвал, постанов господарського суду.

1.7. Поняття й структуру правовідносин у сфері забезпечення економічної безпеки підприємств, установ, організацій.

2. Студент повинен уміти:

2.1. Тлумачити й застосовувати закони та інші нормативні правові акти, що регулюють відносини в області забезпечення функціонування підприємницьких, торговельних та біржових структур.

2.2. Орієнтуватись у нормативних джерелах господарського законодавства

2.3. Використовувати окремі положення господарського законодавства у практичній діяльності.

2.4. Складати окремі юридичні документи у сфері господарської діяльності.

2.5. Тлумачити та застосовувати норми Конституції України, господарського і господарського процесуального права.

2.6. Встановлювати факти правопорушень в області забезпечення економічної безпеки установ, вживати необхідних заходів до відновлення порушених прав.

2.7. Використовувати для вирішення аналітичних і нормативно-правових завдань у процесі діяльності підприємницьких, торговельних та біржових структур.

3. Студент повинен мати навички:

3.1. Аналізувати та коментувати відповідні нормативні положення, що супроводжують процес діяльності підприємницьких, торговельних та біржових структур.

3.2. Використовувати отримані знання в практичній діяльності.

3.3. Приймати обґрунтовані процесуальні рішення у спірних процесуальних ситуаціях..

4. Результати навчання (компетентності)

Результати навчання:

ПРН 1. Використовувати базові знання з підприємництва, торгівлі і біржової діяльності й умінь критичного мислення, аналізу та синтезу в професійних цілях..

ПРН 2. Застосовувати набуті знання для виявлення, постановки та вирішення завдань за різних практичних ситуацій в підприємницькій, торговельній та біржовій діяльності.

ПРН 5. Організувати пошук, самостійний відбір, якісну обробку інформації з різних джерел для формування банків даних у сфері підприємництва, торгівлі та біржової діяльності.

ПРН 9. Знати вимоги до діяльності за спеціальністю, зумовлені необхідністю забезпечення сталого розвитку України, її зміцнення як демократичної, соціальної і правової держави.

ПРН 16. Знати нормативно-правове забезпечення діяльності підприємницьких, торговельних та біржових структур і застосовувати його на практиці.

Компетентності:

ІК 1. Здатність розв'язувати складні спеціалізовані завдання та проблеми у сферах підприємницької, торговельної та біржової діяльності або в процесі навчання, що передбачає застосування певних теорій та методів відповідних наук і характеризується комплексністю та невизначеністю умов.

ЗК 1. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.

ЗК 2. Здатність застосовувати отримані знання в практичних ситуаціях.

ЗК 6. Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел.

ЗК 10. Здатність діяти відповідально та свідомо.

ЗК 11. Здатність реалізувати свої права і обов'язки як члена суспільства, усвідомлювати

цінності громадянського (вільного демократичного) суспільства та необхідність його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні.							
СК 6. Здатність здійснювати діяльність з дотриманням вимог нормативно-правових документів у сфері підприємницької, торговельної та біржової діяльності.							
5. Організація навчання							
Обсяг навчальної дисципліни 90 год.							
Вид заняття			Загальна кількість годин				
Лекції			16				
практичні заняття			14				
самостійна робота			60				
Ознаки курсу							
Семестр	Спеціальність	Курс (рік навчання)		Нормативний / вибірковий			
6	076 "Підприємництво, торгівля та біржова діяльність"	3		вибірковий			
Тематика курсу							
Тема		кількість год.					
		Денна форма			Заочна форма		
		лек- ції	практи- чні	самостій- на робота	лек- ції	практи- чні	самостій- на робота
Тема 1. Поняття, система та джерела нормативно-правового регулювання підприємницьких, торговельних та біржових структур		2	1	5	1	1	7
Тема 2. Нормативно-правове регулювання державного впливу на підприємницьку, торговельну та біржову діяльність		1	1	5		1	7
Тема 3. Суб'єкти нормативно-правового регулювання підприємницьких, торговельних та біржових структур.		1	1	5		1	6
Тема 4. Легалізація господарської діяльності		2	1	5		1	7
Тема 5. Нормативно-правове регулювання торговельної діяльності та комерційного посередництва		2	2	5		1	7
Тема 6. Нормативно-правове регулювання біржової діяльності.		2	2	5		1	7
Тема 7. Правовий статус окремих видів суб'єктів господарської діяльності		1	2	5	1	1	7
Тема 8. Правові підстави виникнення господарських зобов'язань при здійсненні підприємницької та торговельної діяльності		1	2	5		1	7

Тема 9. Господарсько-правова відповідальність	2	1	5		1	7
Тема 10. Організація нормативно-правового забезпечення безпеки підприємств	2	1	5		1	6
ІНДЗ			10			10
Усього годин	16	14	60	2	10	78

6. Система оцінювання курсу

Загальна система оцінювання курсу	100 бальна – (50 балів протягом семестру та 50 балів за залікову контрольну роботу)				
	Поточне тестування та самостійна робота			Модуль 4 Залікова контрольна робота	Сума балів з навчальної дисципліни
	Модуль 1	Модуль 2	Модуль 3		
	Поточний контроль	Самостійна робота	Індивідуальне науково-дослідне завдання		
	Теми 1-10	Теми 1-10	Теми 1-10	Теми 1-10	
30	10	10			
	50			50	100
Практичні заняття	Поточні оцінки 2, 3, 4, 5, які можуть отримати під час практичних занять сумуються і розраховується середнє арифметичне (із заокругленням до десятих). Середній бал за поточний контроль переводиться у 30 бальну шкалу.				
Самостійна робота	Студент опрацьовує питання, що призначені для самостійного вивчення і для контролю проходить тестування в системі дистанційного навчання (дві спроби – кращий результат). Максимальна кількість балів за тестування становить 10 балів.				
Вимоги до письмової роботи	Вивчення дисципліни передбачає обов'язкове виконання індивідуального науково-дослідного завдання (ІНДЗ). Розробляє та оформляє роботу за обраною тематикою на аркуші формату А4 і приносить на останнє практичне заняття. Максимальна кількість балів за ІНДЗ становить 10 балів.				
Умови допуску до підсумкового контролю	Студент повинен набрати не менше 50 балів у сумі за чотири модулі: М 1. Поточний контроль (1-30 балів). М 2. Самостійна робота (1-10 балів). М 3. Індивідуальне науково-дослідне завдання (1-10 балів). М 4. Залікова контрольна робота (1-50 балів).				

7. Політика курсу

Підсумковою формою контролю є залік. Максимальна кількість 50 балів за залікову контрольну роботу. Структура її включає 4 завдання. Правильна відповідь на 1, 2, 3 питання оцінюється максимум в 10 балів; 20 тестів які оцінюються кожний в 1 бал – максимум в 20 балів.

Студентам, які мають з навчальної дисципліни оцінку від 1 до 49 дозволяється ліквідувати академічну заборгованість відповідно до графіку ліквідації академзаборгованості за встановленими правилами.

Очікується, що студенти будуть дотримуватися принципів академічної доброчесності, усвідомлюючи наслідки її порушення, що визначається Положенням про запобігання та виявлення плагіату у ДВНЗ «Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника» <https://pnu.edu.ua/положення-про-запобігання-плагіату/>.

Відвідання занять є важливою складовою навчання. Дозволяється вільне відвідування лекцій. Пропуски практичних занять відпрацьовуються в обов'язковому порядку на консультаціях, при цьому оцінка не ставиться, а н/б округляється.

8. Рекомендована література

1. Конституція України: Закон України від 28.06.1996 р. № 254к/96-ВР. URL:<http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/254%D0%BA/96-%D0%B2%D1%80>.
2. Господарський кодекс України від 16 січня 2003 р. (в редакції від 17.06.2018) URL:<http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/436-15>.

3. Кодекс України про адміністративні правопорушення : Закон УРСР від 07.12.1984 р. № 8073-Х (в редакції від 28.08.2018 р.) URL: <http://zakon0.rada.gov.ua/laws/show/80731-10>.
4. Про державно-приватне партнерство: Закон України від 1 липня 2010 р. Відомості Верховної Ради України. 2010. № 40. Ст. 524. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2404-17>
5. Про товариства з обмеженою та додатковою відповідальністю: закон України від 06.02.2018 р. URL: <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/2275-19>.
6. Господарський процесуальний кодекс України від 06.11.1991 р. № 1798-ХІІ (в редакції від 28.08.2018) URL: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/1798-12>.
7. Кримінальний кодекс України : Закон України від 05.04.2001 р. № 2341-14 Відомості Верховної Ради України. 2001. № 25/26. Ст. 131.
8. Цивільний кодекс України від 16.01.2003 р. Відомості Верховної Ради України. 2003 р. №№ 40-44. Ст.356.
9. Податковий Кодекс від 02.12.2010 № 2755-VI (в редакції від 15.08.2018) URL: <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/2755-17>.

Допоміжна література

1. Актуальні проблеми господарського права (Особлива частина): навч. посіб. / за ред. В.С. Щербини, В.В. Резнікової. – К. : Юрінком Інтер, 2016. – с.800
2. Актуальні проблеми господарського права: навч. посіб. / за ред. В.С. Щербини. – К.: Юрінком Інтер, 2012. –528с.
3. Велика українська юридична енциклопедія: у 20-ти т. Т. 15: Господарське право / редкол.: В. А. Устименко та ін.; Нац. Акад. прав. наук України; Інститут держави і права ім. В. М. Корецького НАН України; Нац. юрид. ун-т ім. Ярослава Мудрого. Харків: Право, 2019. 784 с.
4. Гетьманець О.П. Господарське право :Підручник: у 2 ч. - Х.: Харк. нац. ун-т внутр. справ, 2014. - 368 с.
5. Гордієнко К.Д. Юридична служба на підприємстві. Типові положення. Зразки документів. Судова практика. / К.Д. Гордієнко - К.: КНТ, 2018. - 304 с.
6. Господарське право : навч. посіб. для підготовки до іспитів / В. С. Мілаш. – 3-тє вид., змін. – Х. : Право, 2016. – 332 с.
7. Господарське право України : підручник : у 2 ч. / [Андрєєва О. Б., Жорнокуй Ю. М., Гетманець О. П. та ін.]. – Х. : Харк. нац. ун-т внутр. справ, 2014.
8. Засоби та механізми господарсько-правового регулювання: монографія / за заг. ред. Задихайло Д. В. – Х.: Юрайт, 2013. – 416 с.
9. Крупка Ю. М., Гав'яз О. М. Правове регулювання некомерційної господарської діяльності: Навчальний посібник. / Ю. М. Крупка, О. М. Гав'яз - К.: Атіка, 2016. - 184 с.
10. Кузьміна М. М. Господарсько-правові засоби забезпечення якості продукції: моногр. / М. М. Кузьміна. - Х.: ФІНН, 2010. - 184 с.
11. Мілаш В. С. Господарське право: навч. посіб. для підготовки до іспитів. 5-е вид., змін. Харків: Право, 2018. 338 с.
12. Науково-практичний коментар Господарського кодексу України / За ред. Ю. Д.Притики, В.Е.Теліпко. – К.: ЦУЛ, 2011. – 608 с.
13. Несинова С. В., Воронко В. С., Чебикіна Т. С. Господарське право України. Навч. посіб. / за заг. ред. С. В. Несиної. – К.: Центр учбової літератури, 2012. – 564 с.
14. Новікова О. Ф. Економічна безпека: концептуальне визначення та механізм забезпечення / О. Ф. Новікова, Р. В. Покотоленько ; [наук. ред. О. І. Амоша] ; НАН України, Ін-т економіки пром-сті. – Донецьк : 2006. – 407 с.
15. Правове забезпечення діяльності господарських організацій (довідник юристконсульта): навч. посіб. / Д. В. Задихайло, А. О. Олефір, В. М. Пашков. – Харків : Юрайт, 2016. – 528 с.
16. Січевлюк В.А. Господарське право : Навчальний посібник. – К.: УІРФР, 2010.- 474с.
17. Швидка Т. І. Правовий захист економічної конкуренції: навч. посібник. / Т. І. Швидка. – Х.: Юрайт, 2015. – 208 с.
18. Шовкопляс Е. А., Глібко С. В. Актуальні питання правового регулювання ринків фінансових послуг в Україні: монографія / С. В. Глібко, Г. М. Шовкопляс, І. О. Ониськів. – Харків: Право, 2016. – 186 с.
19. Щербина В.С. Господарське право: Підручник. – 6-те вид., перероб. і доп. – К.: Юрінком Інтер, 2013. – 640с.

Інформаційні ресурси:

1. Бібліотека ДВНЗ «Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника» [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://lib.pnu.edu.ua>
2. Законодавство України [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <https://rada.gov.ua/>;
3. Національна бібліотека України ім. В. І. Вернадського [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://www.nbuv.gov.ua>.
4. Національна бібліотека України ім. Ярослава Мудрого [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <https://nlu.org.ua/>.
5. Офіційний сайт Державної служби статистики України. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.ukrstat.gov.ua/>
6. Офіційний сайт Кабінету Міністрів України. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://www.kmu.gov.ua>

Наочні матеріали

1. Методичні рекомендації для проведення практичних занять з дисципліни «Нормативно-правове регулювання підприємницьких, торговельних та біржових структур» / уклад. Ю.І. Ціжма. – Івано-Франківськ.: ДВНЗ «Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника», 2019. – 32 с.

Викладач

Ціжма Ю.І.